

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी
योजनेअंतर्गत ग्रामसभेच्या अंदाजपत्रकास
(लेबर बजेट) जिल्हा परिषदेच्या स्थायी
समितीच्या बैठकीत एक विशेष बाब म्हणून
मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

नियोजन (रोहयो) विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक :- मग्रारो-२०२०/प्र.क्र.३०/रोहयो-७

१६ वा मजला, नवीन प्रशासन भवन,

मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक :- ०१ डिसेंबर, २०२०

वाचा :-

- १) नियोजन (रोहयो) विभाग शासन निर्णय क्रमांक मग्रारोहयो-२००६/प्र.क्र.१०४/रोहयो-१०
दिनांक १९ ऑक्टोबर, २००६
- २) नियोजन (रोहयो) विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक मग्रारोहयो-२०२०/प्र.क्र.२१/रोहयो-
७ दिनांक ०५ ऑगस्ट, २०२०
- ३) नियोजन (रोहयो) विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक मग्रारोहयो-२०२०/प्र.क्र.२१/रोहयो-७
दिनांक ०२ सप्टेंबर, २०२०
- ४) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम १९५९ (१९५९ मधील तिसरा) (२०१४ मध्ये सुधारित)
अध्याय-२, कलम ९(३)

प्रस्तावना :-

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या माध्यमातून मागेल त्याला काम उपलब्ध करून देणे तसेच त्या कामांतून सामूहिक आणि वैयक्तिक पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून सन २०२२ पर्यंत शेतक-यांचे उत्पन्न दुप्पट करून प्रत्येक ग्रामपंचायत व त्या ग्रामपंचायतीतील घटक गावे समृद्ध कशी होतील व त्या गावातील लोक श्रीमंतीच्या मार्गावर कशी वाटचाल करतील हे उद्दीष्ट डोळ्यासमोर ठेवून उपरोक्त संदर्भाधीन अनुक्रमांक २ वरील नियोजन (रोहयो) विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक मग्रारोहयो-२०२०/प्र.क्र.२१/रोहयो-७ दिनांक ०५ ऑगस्ट, २०२० अन्वये लेबर बजेट २०२१-२२ चे नियोजन व वार्षिक कृती आराखडा तसेच सन २०२०-२१ चा पूरक आराखडा तयार करणेबाबत मार्गदर्शकपर सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहे.

तसेच संदर्भाधीन अनुक्रमांक ३ वरील नियोजन (रोहयो) विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक मग्रारोहयो-२०२०/प्र.क्र.२१/रोहयो-७ दिनांक ०२ सप्टेंबर, २०२० अन्वये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेच्या माध्यमातून गावे समृद्ध करण्याकरिता योजनेची सर्वाना माहिती, प्रशिक्षण तसेच जाणीव करून देण्याबाबत करावयाच्या कार्यवाहीबाबत मार्गदर्शकपर सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहे. तसेच सदर शासन परिपत्रकातील परिशिष्ट-८ मध्ये सन २०२१-२२ चे लेबर बजेट नियोजन व वार्षिक कृती आराखडा तयार करण्याकरिता नवीन वेळापत्रक सुद्धा निर्गमित करण्यात आलेले आहे.

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजने अंतर्गत पुढील आर्थिक वर्षाच्या (दिनांक ०१ एप्रिल ते ३१ मार्च) कामांचा नियोजन व आराखडा या आर्थिक वर्षात दिनांक ३१ डिसेंबर पर्यंत अंतिम करावयाचा असतो. याबाबतची कार्यपध्दती व वेळापत्रक उपरोक्त संदर्भाधीन अनुक्रमांक १ वरील नियोजन (रोहयो) विभाग शासन निर्णय क्रमांक मग्रारोहयो-२००६/प्र.क्र.१०४/रोहयो-१० दिनांक १९ ऑक्टोबर, २००६ रोजीच्या शासन निर्णयातील परिशिष्ट-१ मध्ये नमूद करण्यात आलेले आहे.

तथापि, कोवीड-१९ या साथीच्या आजाराच्या पार्श्वभूमीवर, सदर आजाराचा संसर्ग होऊ नये म्हणून राज्यात अनेक बाबींवर निर्बंध घालण्यात आलेले आहे. सदर बाब पाहता, दिनांक १९ ऑक्टोबर २००६, दिनांक ०५ ऑगस्ट २०२० व दिनांक ०२ सप्टेंबर, २०२० रोजीच्या शासन निर्णय व परिपत्रकामध्ये नमूद केल्याप्रमाणे गावातील लोकांना कामाची माहिती उपलब्ध करून देणे, ग्रामसभा आयोजित करून कामाच्या आराखड्यास मंजूरी देणे, त्यास पंचायत समितीची प्रशासकीय मान्यता घेणे, पंचायत समितीने तालुक्याचे नियोजन सह जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक यांच्याकडे पाठविणे, सह जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक यांनी सर्व तालुक्यांचे पंचायत समितीने मान्य केलेले नियोजन जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक यांच्याकडे पाठविणे, जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक यांनी सह जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक यांच्या मदतीने नियोजन (ग्रामपंचायत) व नियोजन (इतर यंत्रणा) या दोन्ही नियोजनास जिल्हा परिषदेची मान्यता घेणे, इत्यादी बाबी ग्रामपंचायत, तालुका तसेच जिल्हा परिषद स्तरावर बैठका आयोजित करून मंजूर करून घेणे सध्याच्या परिस्थितीत अशक्यप्राय आहे.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम १९५९ (१९५९ मधील तिसरा) (२०१४ मध्ये सुधारित) अध्याय-२, कलम ९(३) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे ग्रामसभेच्या बैठकीकरिता एकूण सदस्यांच्या २५ टक्के किंवा १०० यापैकी जे कमी असेल ते एवढी सदस्य संख्या (कोरम) आवश्यक आहे. कोवीड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर सामाजिक दूरीची मापदंडाची पूर्तता करून झूम, गुगल या मोबाईल ॲपद्वारे सदरच्या बैठका आयोजित करण्याबाबत सूचना यापूर्वीच संबंधीतांना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत.

त्या अनुषंगाने ग्रामसभेच्या बैठकीत मंजूर करण्यात आलेल्या अंदाजपत्रकास जिल्हा परिषदेची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. तथापि, कोवीड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर जिल्हा परिषदेची वार्षिक सर्वसाधारण सभा अद्याप आयोजित करण्यात आलेली नाही व ही सभा पुढील १ किंवा २ महिन्यात आयोजित होण्याची शक्यता सुध्दा फार कमी आहे.

सदर बाब पाहता, ग्रामसभेने मंजूर केलेल्या अंदाजपत्रकास, एक विशेष बाब म्हणून मान्यता देण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन परिपत्रक :-

कोविड-१९ या आजाराच्या पार्श्वभूमीवर राज्यातील ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणावर स्थलांतरीत झालेल्या मजुरांना तेथे मोठ्या प्रमाणावर काम उपलब्ध करून देण्यासाठी तसेच सन २०२२ पर्यंत शेतक-यांचे उत्पन्न दुप्पट करून प्रत्येक ग्रामपंचायत व त्या ग्रामपंचायतीतील घटक गावे समृद्ध कशी होतील या दृष्टीने सन २०२०-२१ चे पुरवणी लेबर बजेट व सन २०२१-२२ चा वार्षिक कृती

आराखडा पूर्ण करण्यासाठी शासन स्तरावरून मंजूरी देणे अत्यावश्यक असल्यामुळे खालील नमूद केलेल्या बाबींस **एक विशेष बाब** म्हणून शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) विविध ऑनलाईन प्लॅटफॉर्मच्या माध्यमाने घेण्यात आलेल्या बैठकातील कायद्याने बंधनकारक असलेला कोरम पूर्ण केलेल्या संख्येस ग्रामसभा झाल्याचे घोषित करून सदर अंदाजपत्रकास ग्रामसभेची मान्यता आहे असे समजणे.

ब) पंचायत समितीने मान्यता दिलेल्या अंदाजपत्रकास जिल्हा परिषदेच्या स्थायी समितीने मान्यता दिल्यास सदर मान्यतेस जिल्हा परिषदेची मान्यता आहे असे समजणे.

क) ग्रामपंचायतींना लेबर बजेट मध्ये कामे समाविष्ट करण्यासाठी ची मुदत १५, डिसेंबर पर्यंत वाढवण्यात येत आहे. तथापि जिल्हा स्तरावर लेबर बजेट एकत्रित करण्याची मुदत ३१, डिसेंबर हीच राहिल याची दक्षता घ्यावी.

उपरोक्त प्रमाणे मान्यता देण्यात आलेल्या कामाची अंमलबजावणी संबंधित ग्रामपंचायती / यंत्रणे मार्फत करण्यात यावी. तसेच वरील सर्व बाबी पुरवणी लेबर बजेटसाठी ही लागू होतील.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२०१२०३१७५५०५१४१६ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

सदरचे आदेश तात्काळ अंमलात येतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नंदकुमार)

प्रधान सचिव

(मृद, जलसंधारण व रोहयो विभाग), मंत्रालय, मुंबई

प्रत :-

- १) सर्व विभागीय आयुक्त
- २) आयुक्त नरेगा, नागपूर
- ३) सर्व जिल्हाधिकारी
- ४) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- ५) सर्व उपआयुक्त (रोहयो), विभागीय आयुक्त कार्यालय
- ६) सर्व उपजिल्हाधिकारी (रोहयो), जिल्हाधिकारी कार्यालय
- ७) सर्व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (रोहयो/ग्रामपंचायत)

- ८) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- ९) निवडनस्ती

प्रत माहितीसाठी,

- १) मा.मंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव
- २) मा.राज्यमंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव
- ३) प्रधान सचिव (रोहयो) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ४) प्रधान सचिव (ग्रामविकास) यांचे स्वीय सहाय्यक